

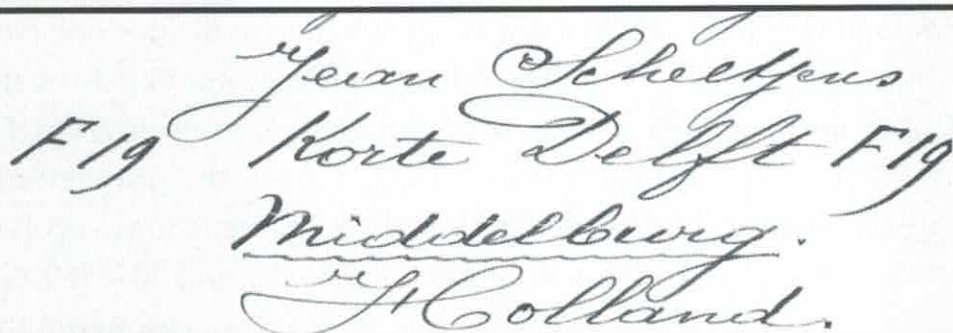
Sprokkels uit de EERSTE WERELDOORLOG

1914: Een voorlopig bestuur in de gemeente Lint

Op zondag 4 en maandag 5 oktober 1914 lukte het de Duitsers na zware gevechten de Nete te Lier over te steken en hun opmars naar vesting Antwerpen verder te zetten. Lint werd die dagen beschoten met houwitsers doch kende enkel stoffelijke schade, op enkele gedode stuks vee na. De inwoners hadden, met de Duitse gruweldaden te Leuven en Aarschot in het achterhoofd, het dorp toen reeds verlaten. Op twee oude mensen na: één die zwaar ziek te bed lag en enkele weken later is overleden en een oude gehandicapte bewoner van het godsgasthuis die later door een Duitse officier nog werd gered van executie.

Toen op 9 oktober 1914 Lint door de Duitse troepen werd ingenomen lag het gemeentelijke leven dan ook een tijdlang stil. Uit het jaarverslag van de gemeente over het dienstjaar 1914 (Archiefdoos 509.2) komen we te weten dat ook het plaatselijk bestuur toen samen met de inwoners was gevlucht. Alhoewel men na de inname van de stad Antwerpen zonder gevaar kon terugkeren, bleven toch nog velen geruime tijd op een vluchtadres in het buitenland, voornamelijk Nederland. Zo ook de gemeenteraadsleden Jean Scheltjens en Corneel Vermuyten. Ook burgemeester Laurent Torfs was tijdelijk niet meer aanwezig op de gemeente.

Op 13 maart 1915 schreef Jean Scheltjens naar zijn vriend 'Alphons' te Lint dat hij het weliswaar goed stelde in Nederland maar toch nog dagelijks dacht "*...aan ons lief klein dorpje waar we toch zoo gelukkig waren*". Het werd hem echter afgeraden terug te keren naar Lint omdat de Duitsers hem dan zouden oppakken wegens het verlaten van zijn post als hoofd van de burgerwacht. In die brief gaf hij ook de namen van verschillende Lintse jongens en gezinnen die in Roosendaal zaten en van Corneel Vermuyten die met zijn huisgezin te Ossendrecht verbleef "*...en nog niet voornemens is naar Lint terug te keeren*", waar, volgens de schrijver had vernomen, ze nog alle dagen hoorden schieten.

Jean Scheltjens
F19 Korte Delft F19
Middelburg.
Holland.

Door de uitzonderlijke omstandigheden was er grote nood aan heropbouw, voeding en onderstand. Ook omwille van het vrijwaren van de orde en de veiligheid in de alom heersende chaos kon een gemeente niet lang zonder gezag blijven. Daarom deed men waar dit nodig was, tijdelijk beroep op vrijwilligers om de continuïteit van het bestuur te verzekeren. Zo werd, tijdens de afwezigheid van burgemeester Laurent Torfs, de gemeenteraad van Lint begin november 1914 voorgezeten door een zekere Frans Laureys, vrijwilliger, hiertoe aangesteld door de intercommunale commissie.

De heer Cornelis Vermeyden. Gedurende de afwezigheid van den heer Burgemeester werd het ambt waargenomen door Mr. F. Laureys, assistent onderwijzer alhier, daartoe door de intercommunale commissie aangesteld.

Deze intercommunale commissie, onder het voorzitterschap van een zekere Louis Franck, liet op 21 oktober 1914 in een proces-verbaal van het College van Burgemeester en Schepenen van Antwerpen notuleren dat, omwille van de voortdurende plunderingen in de buitengemeenten, de Duitse overheid dreigde met "...dadelijk ingrijpen en kort recht..." indien hier geen paal en perk werd aan gesteld.

Een brief van 28 oktober 1914 van het Burgerlijk Bestuur van de Provincie Antwerpen, getekend door senator Justus Strandens, machtigde toen de intercommunale commissie tot het aanduiden van dienstdoende burgemeesters; hierbij verwijzend naar paragraaf 43 van de Conventie van Den Haag uit 1907 die zegt dat... *"The authority of the legitimate power having in fact passed into the hands of the occupant, the latter shall take all the measures in his power to restore, and ensure, as far as possible, public order and safety, while respecting, unless absolutely prevented, the laws in force in the country"*.

Om een gevreesde inmenging van de Duitse overheden te vermijden dacht men dat de aanduiding van dienstdoende burgemeesters het beste middel was om het bestuurlijk gezag in de gemeenten in eigen handen te houden. Niet minder dan 25 gemeenten binnen de versterkt stelling Antwerpen kregen in die periode een tijdelijk dienstdoende burgemeester. In het omliggende was dit voor Kontich de heer Gregoor Thees, voor Duffel de heer Alfred Renaud en voor Lier de heren Frans Franck en Maurice Speth (Felixarchief Antwerpen - "Mappen over de gemeenten van de Intercommunale Commissie" en "Aanduiding van de burgemeesters in de gemeenten van de versterkte stelling" – Inventaris-nummers '1020#229 en 230-231').